

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI

2023 YILI KURUMSAL MALİ DURUM VE BEKLENTİLER RAPORU

TEMMUZ 2023

Giriş

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30 uncu maddesinde, genel yönetim kapsamındaki idarelerin, ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini Temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklayacakları hükme bağlanmıştır.

Söz konusu düzenleme ile kamu hizmetlerinin yürütülmesinde ve bütçe uygulamalarında mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin artırılması ve kamuoyunun kamu idareleri üzerindeki genel denetim ve gözetim fonksiyonunun gereği şekilde gerçekleştirilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasında yer alan Başkanlığımızın yılın ilk altı aylık dönemine ilişkin bütçe uygulama sonuçlarının, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile yapılması planlanan faaliyetlerinin yer aldığı “2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu” kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Tablolar ve Grafikler

Tablolar:

1. Tablo 1: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödenekleri
2. Tablo 2: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Harcamaları
3. Tablo 3: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödenek ve Harcamaları
4. Tablo 4: Personel Giderlerinin Aylar Harcama Karşılaştırması
5. Tablo 5: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Karşılaştırması
6. Tablo 6: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Karşılaştırması
7. Tablo 7: Cari Transferlerin Aylar İtibariyle Harcama Karşılaştırması

Grafikler:

1. Grafik 1: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödeneklerinin Dağılımı (Yüzde)
2. Grafik 2: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Harcamalarının Dağılımı (Yüzde)
3. Grafik 3: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödenek ve Harcamaları
4. Grafik 4: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödenek ve Harcamalarının Dağılımı (Gerçekleşme Yüzde)
5. Grafik 5: Personel Giderleri Ödenek ve Harcama
6. Grafik 6: Personel Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Dağılımı
7. Grafik 7: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri Harcama Dağılımı
8. Grafik 8: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Dağılımı
9. Grafik 9: Mal ve Hizmet Alımı Giderlerinin Harcama Dağılımı
10. Grafik 10: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Dağılımı
11. Grafik 11: Cari Transferler Harcama Dağılımı
12. Grafik 12: Cari Transferlerin Aylar İtibariyle Harcama Dağılımı

İçindekiler

Giriş	3
Tablolar ve Grafikler	4
1. 2023 YILI OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI	6
1.1. Bütçe Ödeneklerinin Dağılımı	6
1.2. Bütçe Harcamalarının Dağılımı	7
1.3. Bütçe Ödenek ve Harcamaları Dağılımı	8
1.3.1. (01) Personel Giderleri Ödenek-Harcama Dağılımı	9
1.3.2. (02) Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri Ödenek-Harcama Dağılımı	10
1.3.3. (03) Mal ve Hizmet Alımı Giderleri Ödenek-Harcama Dağılımı	11
1.3.4. (04) Cari Transferler Ödenek-Harcama Dağılımı	12
1.3.5. (06) Sermaye Giderleri - (07) Sermaye Transferleri Ödenek-Harcama Dağılımı	13
2. 2022 YILI BİRİMLERİN GERÇEKLEŞME VE BEKLENTİLERİ	14
2.1. 2023 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşmeler	14
2.1.1. Faaliyetler	14
2.1.2. Projeler	17
2.1.3. Mevzuat Çalışmaları	19
2.2. 2022 Yılı Temmuz-Aralık Dönemi Beklentiler	20
2.2.1. Faaliyetler	20
2.2.2. Projeler	21
2.2.3. Mevzuat Çalışmaları	22
3. EKLER	23
3.1. Bütçe Giderlerinin Gelişimi	23
3.2. Program Sınıflandırmasına Göre Bütçe Giderlerinin Gelişimi	1

1. 2023 YILI OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

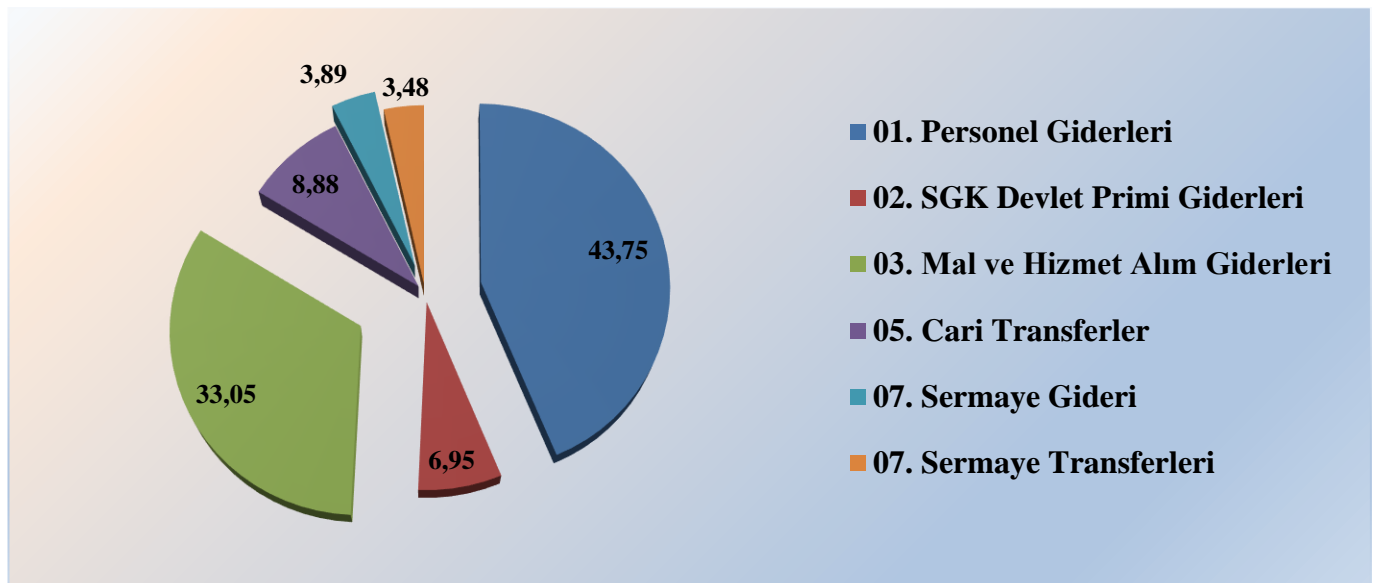
2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Başkanlığımız bütçesine 60.716.000,00 TL başlangıç ödeneği tahsis edilmiştir. Bu ödeneğin 2022 yılı Ocak-Haziran dönemi itibarıyla 7.906.411 TL'si harcanmış olup, ödenek harcama oranı % 13,02 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı Bütçesi Başkanlığımızın ilk bütçesi olduğundan dolayı bir önceki yıllara karşılaştırma imkânı bulunmamaktadır.

1.1. Bütçe Ödeneklerinin Dağılımı

Başkanlığımız ödeneklerin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyinde bütçe içerisindeki paylarına bakıldığında; 01. Personel Giderleri tertibinin %43,75 oran ile bütçe içerisindeki payının en fazla olduğu ve 05. Cari Transferler tertibinde bulunan ödeneğin ise %3,48 oran ile bütçe içerisindeki payın en az olduğu görülmektedir.

Bütçe Tertibi	Başlangıç Ödeneği	Bütçe Payı (%)
01. Personel Giderleri	67.450.000,00	43,75
02. SGK Devlet Primi Giderleri	10.713.000,00	6,95
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	50.959.000,00	33,05
05. Cari Transferler	13.687.000,00	8,88
06. Sermaye Gideri	6.000.000,00	3,89
07. Sermaye Transferleri	5.373.000,00	3,48
TOPLAM	154.182.000,00	100,00

Tablo 1: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödenekleri

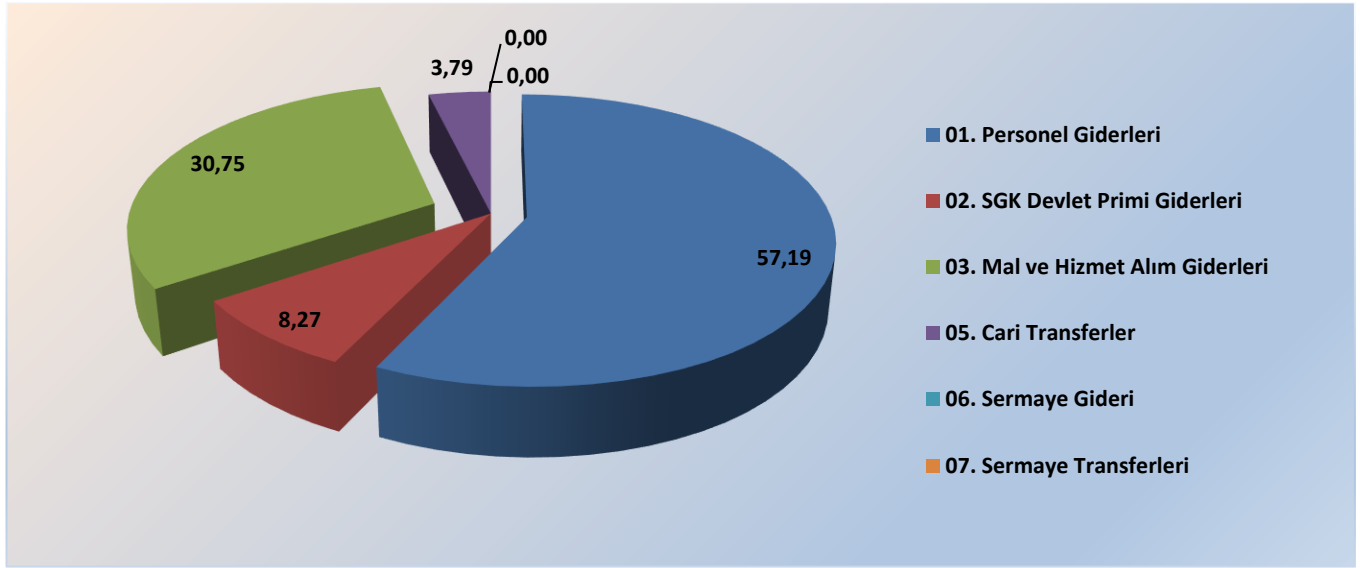
Grafik 1: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödeneklerinin Dağılımı (Yüzde)

1.2. Bütçe Harcamalarının Dağılımı

Başkanlığımız harcamalarının ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyinde harcamalar içerisindeki paylarına bakıldığında; 01. Personel Giderleri tertibinin %57,19 oran ile harcamalar içerisindeki payının en fazla olduğu ve 03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinin ise %30,75 oran ile personel giderlerinden sonra en fazla paya sahip olduğu görülmektedir.

Bütçe Tertibi	Harcama Tutarı	Harcamalar İçerisindeki Payı (%)
01. Personel Giderleri	13.852.426,00	57,19
02. SGK Devlet Primi Giderleri	2.002.229,00	8,27
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.448.920,00	30,75
05. Cari Transferler	917.591,00	3,79
06. Sermaye Gideri	0	0
07. Sermaye Transferleri	0	0
TOPLAM	24.211.166,00	100

Tablo 2: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Harcamaları

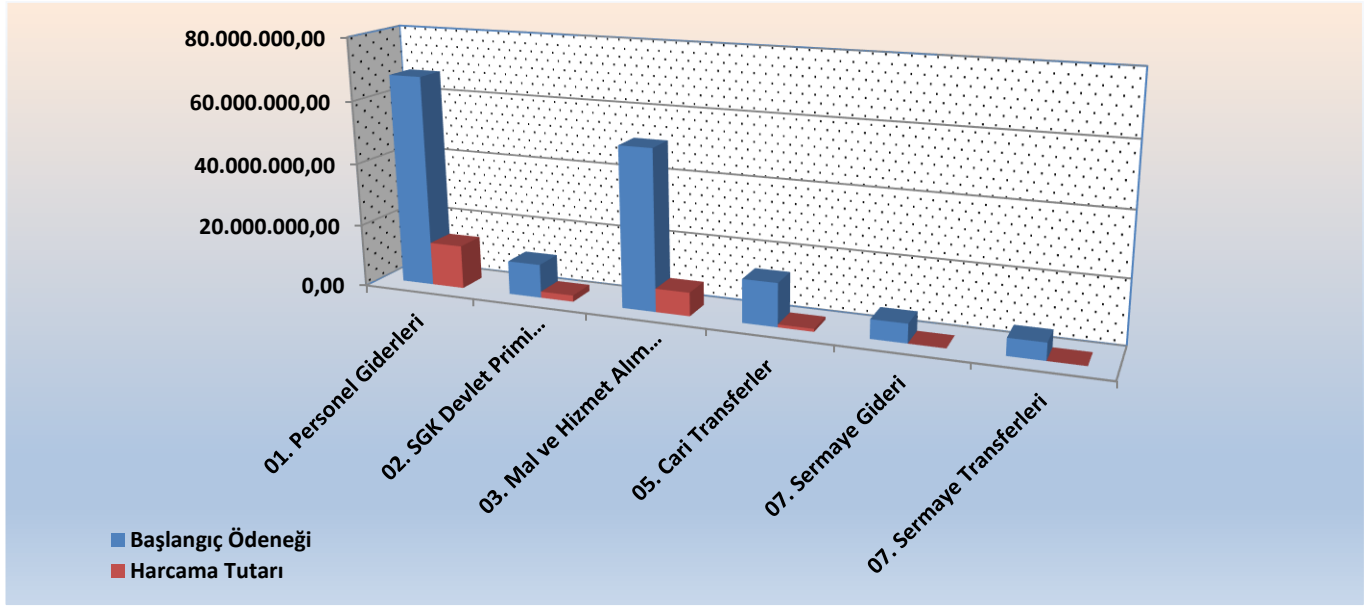
Grafik 2: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Harcamalarının Dağılımı (Yüzde)

1.3. Bütçe Ödenek ve Harcamaları Dağılımı

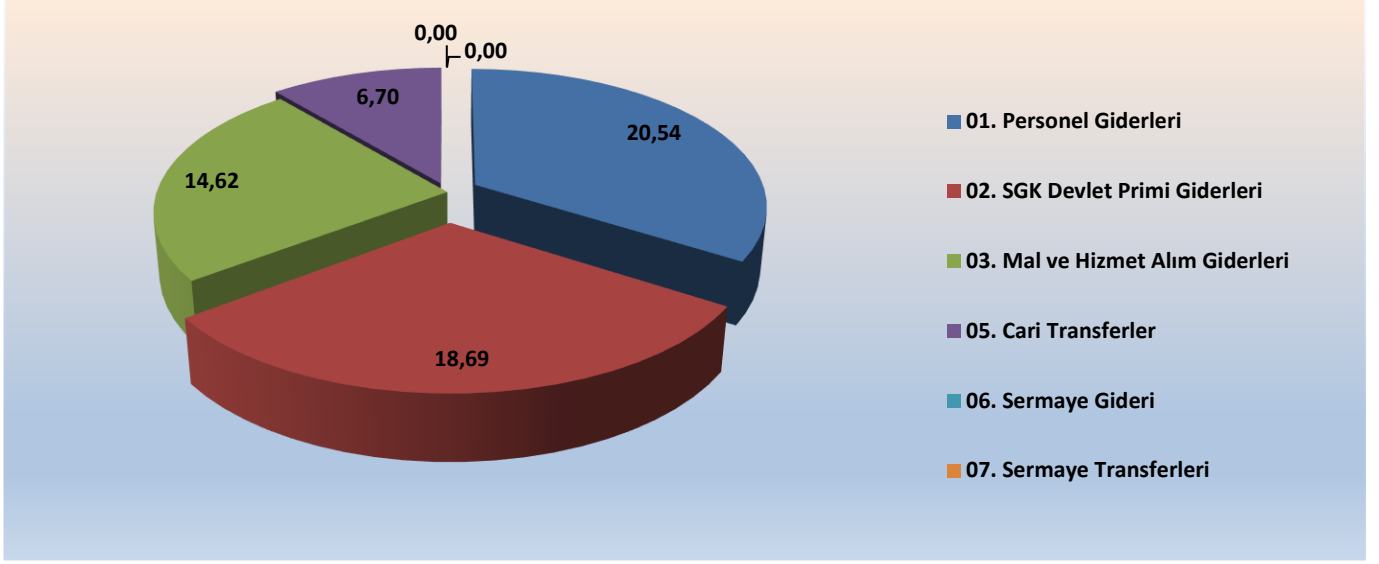
Başkanlığımız harcamalarının ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyinde bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarına bakıldığında; 04.Cari Transferler tertibinde %51,41 oran ile en fazla gerçekleşme olduğu ve 03.Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinde ise %22,30 oran ile cari transferlerden sonra en fazla gerçekleşme olduğu görülmektedir.

Bütçe Tertibi	Başlangıç Ödeneği	Harcama Tutarı	Gerçekleşme Oranı (%)
01. Personel Giderleri	67.450.000,00	13.852.426,00	20,54
02. SGK Devlet Primi Giderleri	10.713.000,00	2.002.229,00	18,69
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	50.959.000,00	7.448.920,00	14,62
05. Cari Transferler	13.687.000,00	917.591,00	6,70
06. Sermaye Gideri	6.000.000,00	0	0
07. Sermaye Transferleri	5.373.000,00	0	0
TOPLAM	154.182.000,00	24.211.166,00	15,71

Tablo 3: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödenek ve Harcamaları

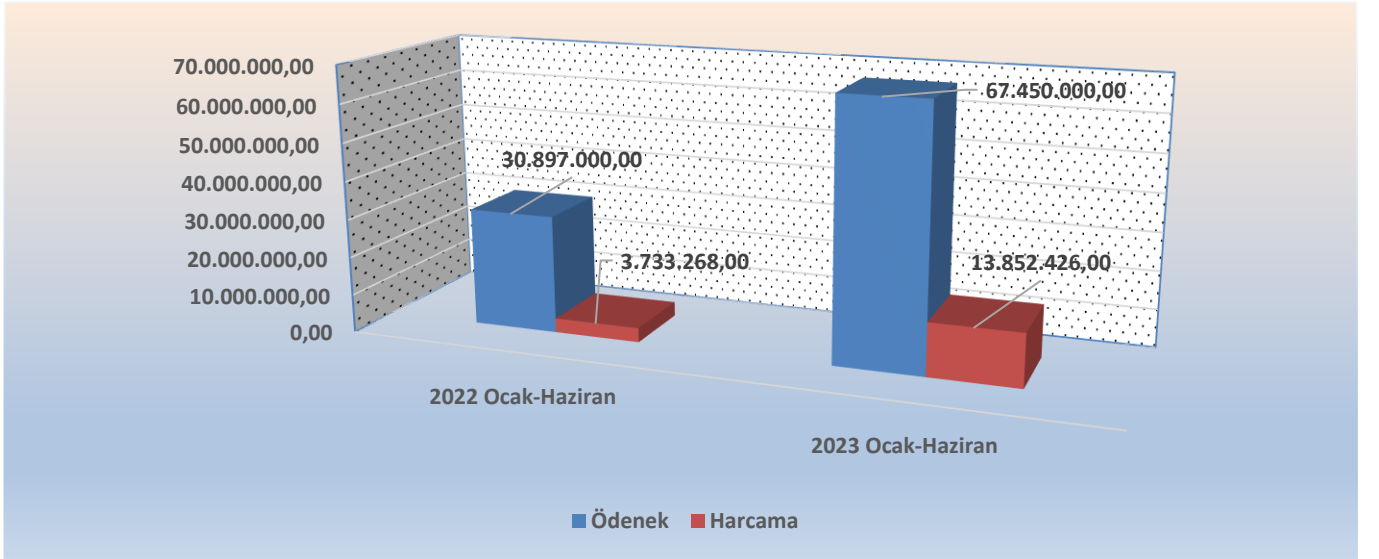
Grafik 3: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödenek ve Harcamaları

Grafik 4: 2023 Yılı Ekonomik Sınıflandırmanın Birinci Düzeyinde Bütçe Ödenek ve Harcamalarının Dağılımı (Gerçekleşme Yüzde)

1.3.1. (01) Personel Giderleri Ödenek-Harcama Dağılımı

Başkanlığımız bütçesinde Personel Giderleri tertibine 67.450.000,00 TL ödenek ayrılmış ve 13.852.426,00 TL'si harcanmış olup, bu harcama 2023 yılı personel ödeneğinin %20,54' ünü oluşturmuştur.

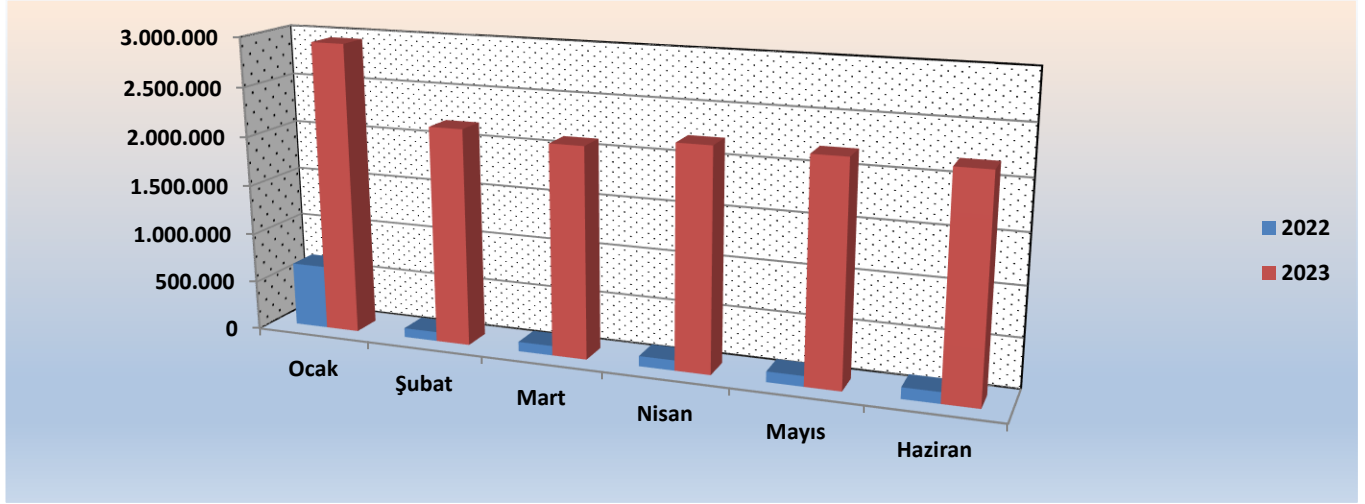

Grafik 5: Personel Giderleri Harcama Dağılımı

Personel Giderleri harcamalarında personel sayısındaki değişkenlik ile maaş artışlarına paralel olarak yıllar aylar itibariyle artış gerçekleşmiştir. Yılsonuna kadar artışın aylar itibariyle devam etmesi beklenmektedir.

Personel Giderleri						
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
2022	649.205	689.168	815.924	772.317	806.654	649.205
2023	2.943.382	2.186.555	2.114.877	2.213.982	2.204.944	2.188.687

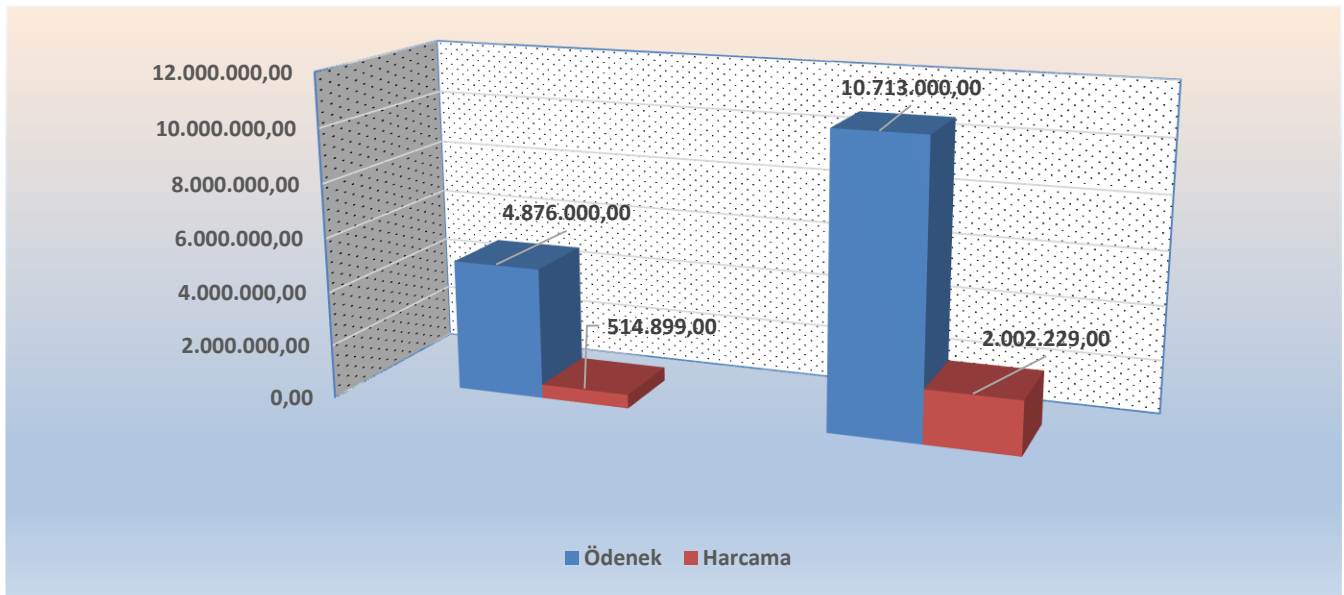
Tablo 4: Personel Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Karşılaştırması

Grafik 6: Personel Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Dağılımı

1.3.2. (02) Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri Ödenek-Harcama Dağılımı

Başkanlığımız bütçesinde Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri tertibine 10.713.000 TL ödenek ayrılmış ve 2.002.229 TL'si harcanmış olup, bu harcama 2023 yılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri ödeneğinin % 18,69' unu oluşturmuştur.

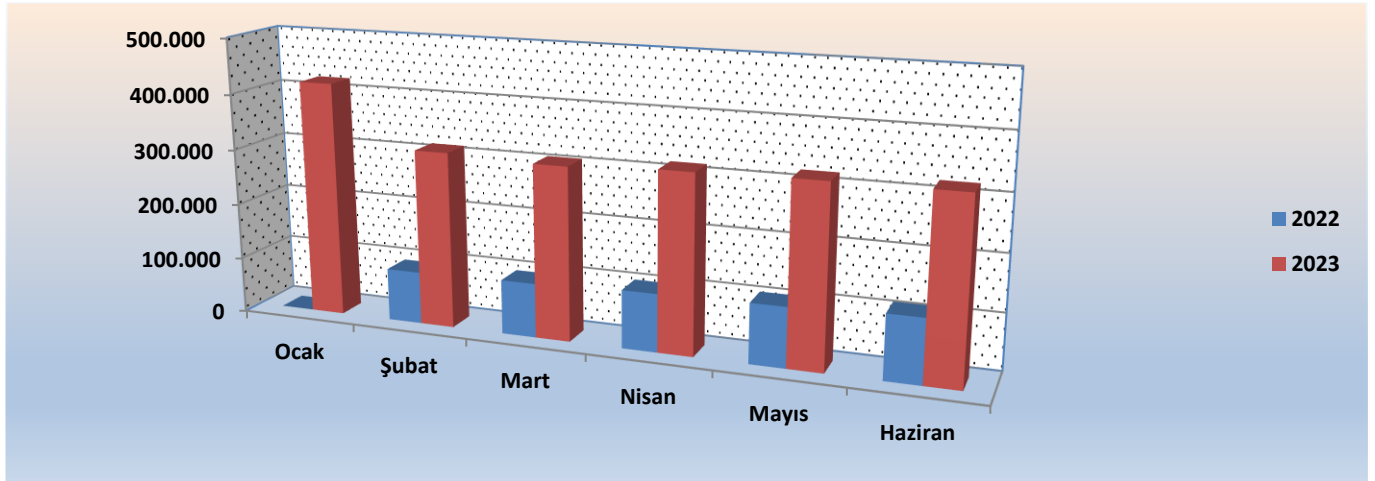

Grafik 7: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri Harcama Dağılımı

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri harcamalarında personel sayısındaki değişkenlik ile maaş artışlarına paralel olarak aylar itibariyle artış gerçekleşmiştir. Yılısonuna kadar artışın aylar itibariyle devam etmesi beklenmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri						
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
2022	0	93.857	97.089	103.569	106.407	113.976
2023	420.839	314.345	308.352	316.744	320.547	321.401

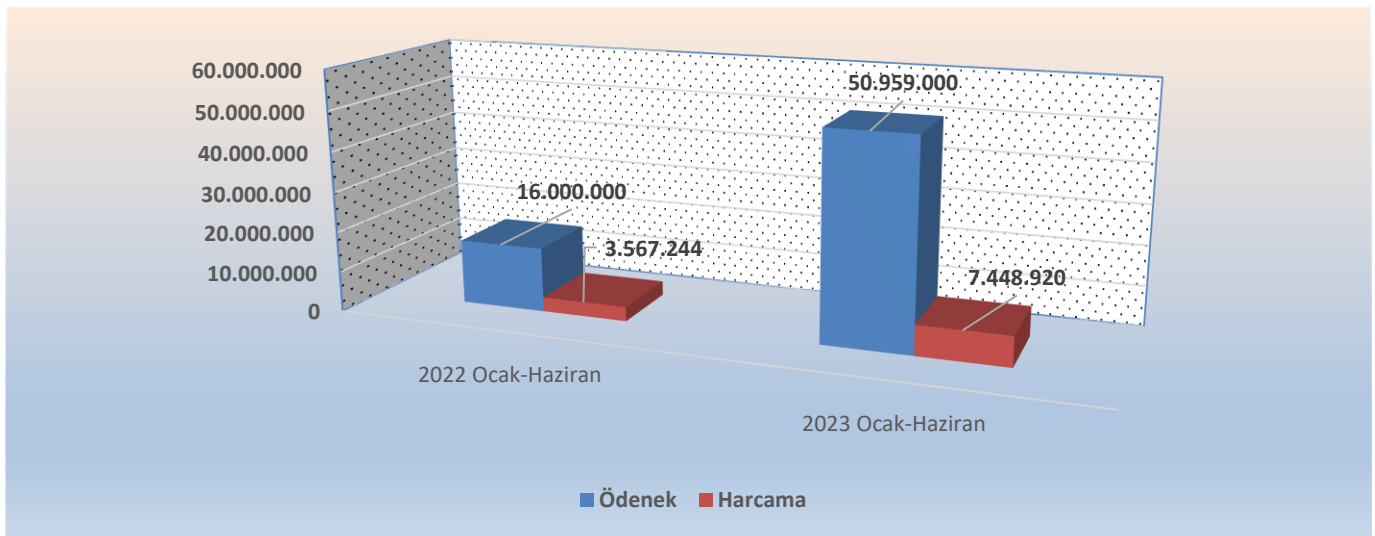
Tablo 5: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Karşılaştırması

Grafik 8: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Dağılımı

1.3.3. (03) Mal ve Hizmet Alımı Giderleri Ödenek-Harcama Dağılımı

Başkanlığımız bütçesinde Mal ve Hizmet Alımı Giderleri tertibine 50.959.000 TL ödenek ayrılmış ve 7.448.920 TL'si harcanmış olup, bu harcama 2023 yılı Mal ve Hizmet Alımı Giderleri ödeneğinin %14,62' sini oluşturmuştur.

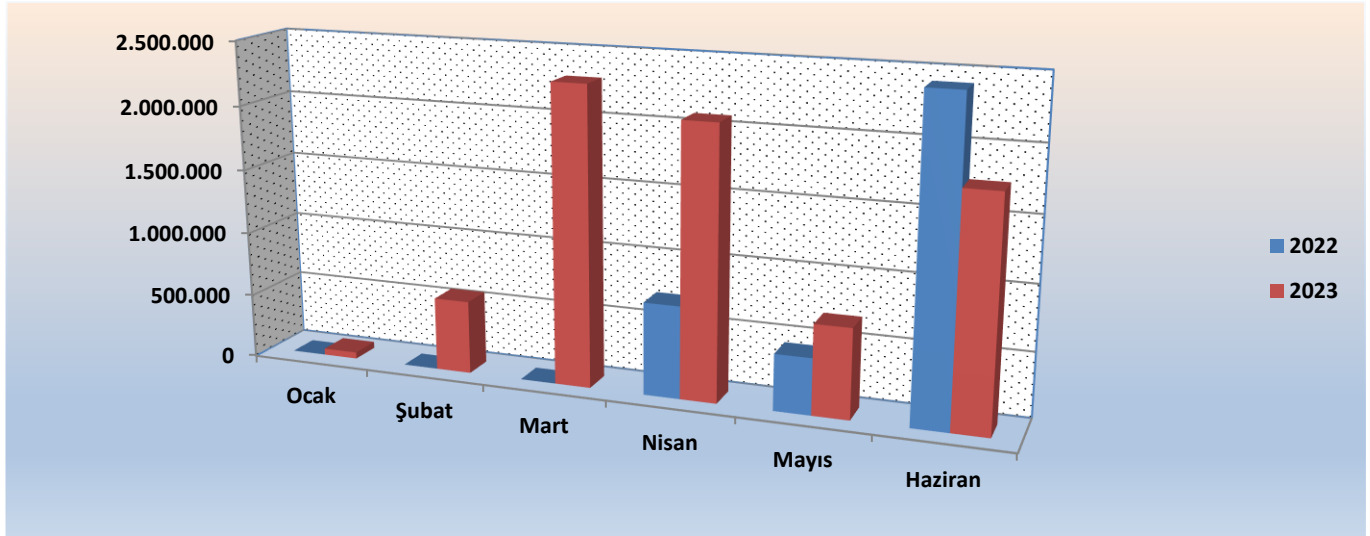

Grafik 9: Mal ve Hizmet Alımı Giderlerinin Harcama Dağılımı

Mal ve Hizmet Alım Giderleri harcamalarında fiyat artışlarına paralel olarak aylar itibariyle artış gerçekleşmiştir. Yılsonuna kadar artışın aylar itibariyle devam etmesi beklenmektedir.

Mal ve Hizmet Alımı Giderleri						
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
2022	0	0	0	716.937	436.808	2.413.499
2023	49.661	570.148	2.297.779	2.083.918	693.933	1.753.481

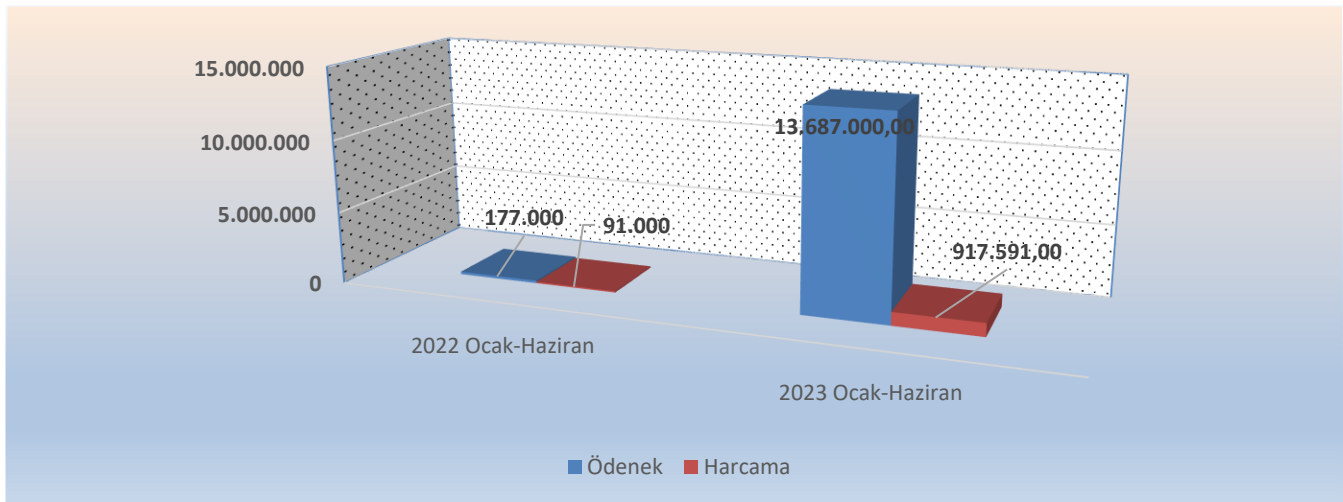
Tablo 6: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Karşılaştırma

Grafik 10: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin Aylar İtibariyle Harcama Dağılımı

1.3.4. (04) Cari Transferler Ödenek-Harcama Dağılımı

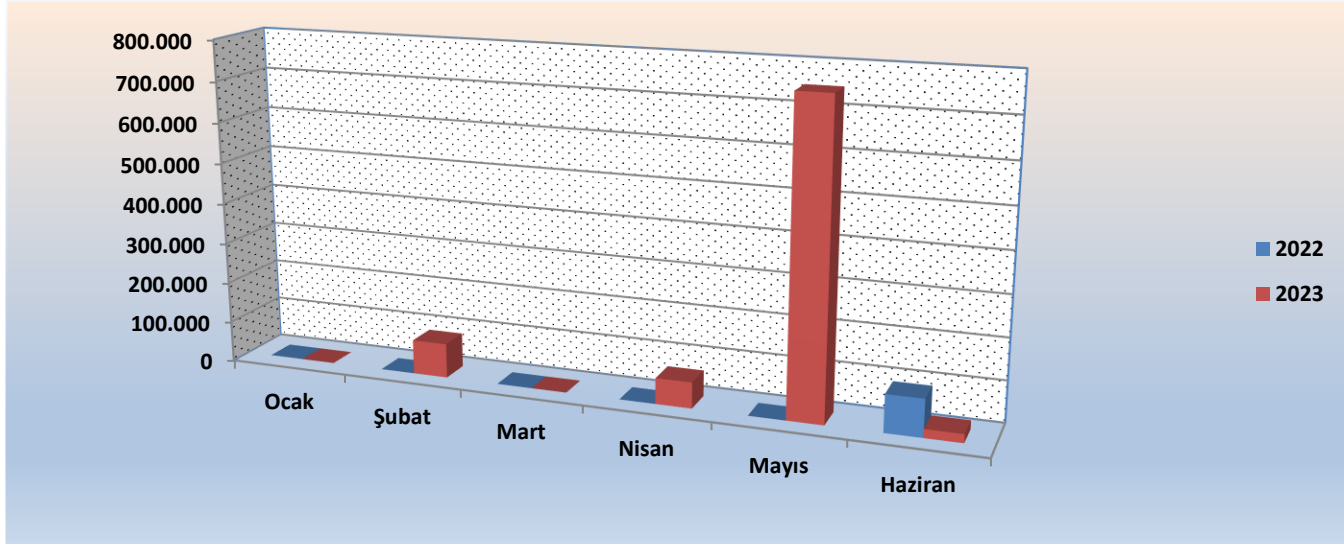
Başkanlığımız bütçesinde Cari Transferler tertibine 13.687.000 TL ödenek ayrılmış ve 917.591 TL'si harcanmış olup, bu harcama 2023 yılı Cari Transferler ödeneğinin %6,7' sini oluşturmuştur.

Grafik 11: Cari Transferler Ödenek ve Harcama

Cari Transferler						
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
2022	0	0	0	0	0	91.000
2023	0	84.000	0	63.000	749.591	21.000

Tablo 7: Cari Transferlerin Aylar İtibariyle Harcama Karşılaştırma

Grafik 12: Cari Transferlerin Aylar İtibariyle Harcama Dağılımı

1.3.5. (06) Sermaye Giderleri - (07) Sermaye Transferleri Ödenek-Harcama Dağılımı

Başkanlığımız bütçesinde Sermaye Giderleri tertibine 6.000.000 TL ödenek ayrılmış ve ayrılan ödenekten yılın ilk altı ayında herhangi bir harcama yapılmamıştır. Bu tertipteki ödenek “Muhtelif İşler” ile “Kurumsal Alt Yapının Geliştirilmesi” projeleri kapsamında tahsis edilmiş olup, yılın ikinci yarısında ödenegin tamamının kullanılması planlanmaktadır.

Başkanlığımız bütçesinde Sermaye Transferleri tertibine 5.373.000 TL ödenek ayrılmış ve ayrılan ödenekten yılın ilk altı ayında herhangi bir harcama yapılmamıştır. Bu tertipteki ödenek “İklim Değişikliğine Uyum Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi” IPA2 projesinin Ulusal Katkı payını karşılamak üzere tahsis edilmiş olup, yılın ikinci yarısında ödenegin tamamının kullanılması ve ek ödenek talep edilmesi planlanmaktadır.

2. 2022 YILI BİRİMLERİN GERÇEKLEŞME VE BEKLENTİLERİ

Başkanlığımız 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kendisine verilen görev ve sorumlulukları Başkan, Başkan Yardımcıları, Daire Başkanlıkları ve Müşavirlikler üzerinden yerine getirmektedir. Mevcut durumda Başkanlığımızda; 1 Başkan, 3 Başkan Yardımcısı, 5 Daire Başkanı ve 1 Müşavir bulunmaktadır. Başkanlığımız hizmet birimleri şunlardır:

1. İklim Müzakereleri ve Uluslararası Politikalar Dairesi Başkanlığı
2. İklim Değişikliğine Uyum ve Yerel Politikalar Dairesi Başkanlığı
3. İklim Finansmanı ve Teşvikler Dairesi Başkanlığı
4. Karbon Fiyatlandırma Dairesi Başkanlığı
5. Sera Gazı Azaltım Politikaları Dairesi Başkanlığı
6. Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi Dairesi Başkanlığı
7. Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
8. Hukuk Müşavirliği

2.1. 2023 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşmeler

2.1.1. Faaliyetler

- 2030 yılı ulusal yol haritamızı oluşturan İklim Değişikliği Eylem Planı (İDEP) ve 2053 Net Sıfır Emisyon vizyonu ile İklim Değişikliği Uzun Vadeli Stratejisi hazırlık çalışmaları ilgili kurum ve kuruluşlar ile yapılan toplantılar ile devam etmektedir. İDEP çalışmaları için kurum ve kuruluşlarla ilk 6 ayda 2 adet yüzyüze ve çevrimiçi toplantılar yapılmış ve İDEP'lerin son taslağı görüş için ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.
- Ulusal Katkı Beyanının güncellenmesi çalışmaları ilgili tüm kurum kuruluşların görüşleri doğrultusunda tamamlamış ve 14 Nisan 2023 tarihinde "güncellenmiş ilk Ulusal Katkı Beyanımız" Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekreteryasına sunulmuştur.
- Montreal Protokolü Kigali Değişikliğine taraf olmamız nedeniyle bu kapsamdaki florlu gazlarının tüketiminin azaltımı için belirlenen kademeli azaltım takviminin uygulanması, kota dağıtımının yapılması ve bu gazların ithalat ve ihracatlarının kontrol edilmesi amacıyla kurulan FARAVET (F-gaz Faaliyet Raporları Veri Tabanı) uygulaması ve 5 ton CO2 eşdeğeri ve üzeri florlu sera gazı içeren ekipmanların kaydı ve bu ekipmanlara yapılan müdahalenin takibi amacıyla kurulan EKOMVET (F-gaz Ekipman Operatörleri Merkezi Veri Tabanı) uygulaması hizmete alınmıştır.
- Florlu sera gazlarının yoğun olarak kullanıldığı iklimlendirme ve soğutma sektöründe görev yapan teknik personelin, ilgili mevzuata ilişkin bilgi sahibi olmasını ve çalışması florlu sera gazlarına dayanan ekipmana müdahaleye ilişkin iyi uygulamalar hakkında kendilerini geliştirebilmelerini de hedefleyen sektöre yönelik düzenlenen bölgesel eğitimlerin Karadeniz ayağı 250 kişinin katılımı ile Samsun'da gerçekleştirilmiştir.
- Ulusal Soğutma Eylem Planı (NCAP) çalışmaları kapsamında tertip edilen çalışmaya ilgili kurum temsilcileri, uluslararası katılımcılar ve dernekler katılım sağlamışlardır.
- Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması Sisteminde yer alan verilerle ilgili olarak Sanayi Bakanlığı ile veri paylaşımı protokolü imzalanmıştır.

- MRV Projesi kapsamında Sera Gazı İzleme, Raporlama ve Doğrulama Sistemi Yazılımı geliştirme ihalesi yapılmıştır.
- TÜRKAK ile “Gönüllü Alanda (Organizasyon Düzeyinde) Sera Gazı Emisyonlarını Doğrularan Kuruluşların Akreditasyonu” konusunda çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığımız ve ilgili kamu kurumlarına yönelik Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması konusunda sektörel eğitimler gerçekleştirilmiştir.
- Sera gazı hesaplama uzmanı personel belgelendirme programına katılım sağlanmıştır.
- Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubunun 3. Toplantısı 28 Şubat 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Karbon Fiyatlandırma Çalışma Grubu 3. Toplantısı 17 Mart 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Emisyon Ticaret Sistemi Alt Çalışma Grubu Toplantısı 27 Mart 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Denkleştirme Alt Çalışma Grubu 1.Toplantısı 11 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız ile TSE arasında 13 Mayıs 2023 tarihinde Ulusal Karbon Kredilendirme Programı oluşturulmasına dair protokol imzalanmıştır.
- Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubunun 3. Toplantısı 28 Şubat 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Karbon Fiyatlandırma Çalışma Grubu 3. Toplantısı 17 Mart 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Emisyon Ticaret Sistemi Alt Çalışma Grubu Toplantısı 27 Mart 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Denkleştirme Alt Çalışma Grubu 1.Toplantısı 11 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız ile TSE arasında 13 Mayıs 2023 tarihinde Ulusal Karbon Kredilendirme Programı oluşturulmasına dair protokol imzalanmıştır.
- Kenya'nın Nairobi kentinde 12 Ocak 2023 tarihinde düzenlenen Birleşmiş Milletler Sıfır Atık Kararı akabinde sıfır atık konusunun gündemde tutulmasına yönelik çalışmaların yürütülmesine teminen Nairobi Büyükelçiliğimizin konuya ilişkin yönlendirmeleri de alınarak Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı (BM Habitat) ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) nezdinde toplantılar yapılmıştır.
- 9-11 Şubat 2023 tarihlerinde Hindistan'da gerçekleştirilen G20 Çevre ve İklim Sürdürülebilirliği Çalışma Grubu toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 21-22 Mart 2023 tarihlerinde Paris'te gerçekleştirilen OECD İklim Değişikliği Uzmanlar Grubu (CCXG) Çevre ve İklim Değişikliği Küresel Forumu ile 23 Mart 2023 tarihinde İklim Değişikliği Uzmanlar Grubu (CCXG) Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.
- 2 Mart 2023 günü Amerika Birleşik Devletleri hükümeti tarafından düzenlenen Büyük Ekonomiler Forumu (Major Economies Forum-MEF) Bakanlar Toplantısı öncesi ABD Başkanı'nın İklim Değişikliği Özel Temsilcisi'nin ofisi ile çevrimiçi istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.

- 14 Mart 2023 günü Bakan Yardımcısının katılımıyla, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nın İklim Özel Temsilcisi John Kerry tarafından düzenlenen çevrimiçi Büyük Ekonomiler Forumu (Major Economies Forum-MEF) Bakanlar Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 17 Mart 2023 günü Yüksek Düzeyli İklim Diyaloğu çerçevesinde çevrimiçi Karbon Fiyatlandırma Çalışma Grubu 3. Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.
- 28 Mart 2023 günü ABD Başkanı İklim Değişikliği Özel Temsilcisi'nin Ofisi ile 14 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirilen MEF Liderler Zirvesi gündemi hususunda çevrimiçi istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 25-26 Mayıs 2023 tarihlerinde Almanya'nın Bonn kentinde Küresel Durum Değerlendirmesi (Global Stocktake) toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 20 Nisan 2023 tarihinde İklim ve Enerji Konulu Büyük Ekonomiler Forumu Liderler Zirvesi'ne Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan katılarak bir konuşma yapmıştır. (Dairemiz tarafından konuşma notu desteği sağlanmıştır.)
- 10 Mayıs 2023 tarihinde COP28 Başkanlığı Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) İklim Başmüzakerecisi Hana El-Haşimi ile güncel müzakere başlıklarına ilişkin istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 2023 Mayıs ayı boyunca G20 Çevre ve İklim Sürdürülebilirliği Çalışma Grubu'nun ikisi mavi ekonomi ve beşi iklim değişikliği olmak üzere toplamda yedi çevrimiçi toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 21-23 Mayıs 2023 tarihlerinde Hindistan'ın Mumbai şehrinde gerçekleşen G20 3. Çevre ve İklim Sürdürülebilirliği Çalışma Grubu toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 05-15 Haziran 2023 tarihlerinde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) kapsamında Almanya'nın Bonn kentinde düzenlenen Uygulama Yardımcı Organı (SBI 58) ve Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı (SBSTA 58) oturumlarına katılım sağlanmıştır.
- 2023 Haziran ayı boyunca 4 çevrimiçi G20 Çevre ve İklim Sürdürülebilirliği Çalışma Grubu toplantısına katılım sağlanmıştır.
- İklim değişikliği ile ilgili paydaşların ürettiği içerik ve verileri tek bir kaynaktan toplayan ve Türkiye'deki tüm paydaşların erişimine açarak ulusal bir iklim değişikliği hafızası oluşturmayı hedefleyen İklim Portalının e-devlet ile entegrasyonu sağlanmış olup Eylül ayında lansmanı gerçekleştirilecektir. Yerel yönetimlerin sera gazı envanterlerini hesaplayabilmesi ve sisteme girebilmesi için dünya genelinde kabul gören GPC Protokolü (Yerel Sera Gazı Salımları için Küresel Protokolü) kapsamında excel tabanlı ek bir sera gazı envanteri hesaplama aracı hazırlanmıştır.
- 06-07 Şubat 2023 tarihlerinde meydana gelen Kahramanmaraş depremleri sonrası, şehirlerimizin ihyası ve yeniden inşası sürecinde uygulanacak politikaların belirlenmesi amacıyla alanında uzman isimlerden oluşan disiplinler arası bir kurulun oluşturulması kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede, Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde, bütün risk ve tehditlere karşı Türkiye Ulusal Risk Kalkanı

Modeli geliştirilmiştir. Oluşturulan Model kapsamında 13 adet Çalışma Kurulunun katılımıyla 27-28 Nisan 2023 tarihleri arasında İstanbul'da bir çalıştay düzenlenmiş olup konular bazında eylemler ile bunlar arasından da öncelikli eylemler belirlenmiştir.

- Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Sekretaryasına 60. oturum ev sahipliği başvurusu iletilmiştir. Nairobi'de yapılacak olan 59. oturumda ev sahipliği beyanımız gündeme alınarak karara bağlanacaktır. Oturuma ev sahipliği yapmamıza karar verilmesi durumunda 60. Oturum kasım ayında gerçekleştirilecektir.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) finansmanı ile farklı AB ETS ve yerel karbon fiyatlandırma senaryoları altında Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının genel olarak Türkiye ekonomisi ve belirli sektörler üzerindeki etkilerini öngören üç tamamlayıcı modelleme stratejisini içeren “Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının Türkiye Ekonomisine Potansiyel Etkileri” isimli rapor tamamlanmıştır.
- Türkiye ve AB arasında kurulan Yüksek Düzeyli İklim Diyalogu kapsamında çevrimiçi AB ETS eğitimlerinin ilk kısmı 12-13 Nisan ve 4-5 Mayıs 2023 tarihlerinde tamamlanmıştır.
- Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından desteklenen ve Başkanlığımızca yürütülen proje kapsamında, “Türkiye'nin İklim Değişikliği Sekizinci Ulusal Bildirimi ve Beşinci İki Yıllık Raporu” Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryasına (BMİDÇS) 23 Mayıs 2023 tarihinde sunulmuştur.
- “Türkiye'nin İklim Değişikliği Dokuzuncu Ulusal Bildirimi ve Birinci ve İkinci İki Yıllık Şeffaflık Raporu”nun Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryasına (BMİDÇS) sunulması amacıyla, Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından desteklenmesi ve Başkanlığımızca yürütülmesi planlanan projenin hazırlıkları yapılmıştır.
- Avrupa Birliğine Katılım Öncesi Mali Yardım Programı-3 (IPA-3) kapsamında hazırlıkları yürütülen “İklim Değişikliği Konusunda Küresel Çabaların Desteklenmesi İçin Ulusal Durum Değerlendirmesi Sisteminin Geliştirilmesi Projesine” ilişkin dokümanlar Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü aracılığıyla Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonuna iletilmiştir.
- İklim Elçileri Harekâtı kapsamında; Yıllık İklim Elçileri Eylem Planı hazırlanmış, gençlerin iklim değişikliği algısını ölçmeye yönelik Kamuoyu Araştırması Ön Hazırlık çalışması yapmış ve UNICEF ile iki yıllık Çalışma Planı imzalanmıştır.

2.1.2. Projeler

Türkiye'nin Sera Gazı Azaltım Hedefinin Revizyonu ve Uzun Vadeli İklim Değişikliği Stratejisinin Geliştirilmesi Projesi

Projenin Amacı: 2053 Net Sıfır Hedefi doğrultusunda, 2015 yılında sunulmuş olan ülkemizin Niyet Edilmiş Ulusal Katkı Beyanı'nın revize edilmesi ve yeni hedef ile uyumlu Uzun Dönemli Düşük Karbonlu

Kalkınma Stratejisinin ve İklim Değişikliği Eylem Planının hazırlanarak ülkemizin iklim değişikliği alanındaki politikaların belirlenmesidir. Bu kapsamda aşağıdaki faaliyetler yürütülecektir.

- o Ulusal Katkı Beyanının Revizyonu
- o İklim Değişikliği Eylem Planının Hazırlanması
- o Uzun Dönemli İklim Değişikliği Stratejisinin Hazırlanması

Proje kapsamında ilk 6 ayda;

- o Türkiye'nin güncellenmiş ilk Ulusal Katkı Beyanı, 14 Nisan 2023 tarihinde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşme Sekreteryasına sunulmuştur.
- o Uzun Dönemli Strateji kapsamında Politika ve Eylemlerin Azaltım Potansiyellerinin Belirlenmesi çalışmaları devam etmiştir.
- o İklim Değişikliği Eylem Planı'nın (2023-2030) Hazırlık çalışmaları devam etmiştir.
- o Uzun Dönemli İklim Değişikliği Stratejisi'nin Hazırlanma çalışmaları devam etmiştir.

Ortadoğu'da Sürdürülebilir Soğutmanın Yaygınlaştırılması Projesi (COOL UP Scaling Up Sustainable Cooling in the Middle East)

İklim Değişikliği Başkanlığının faydalanıcısı olduğu ve Uluslararası İklim İnisiyatifi (IKI: International Climate Initiative) tarafından desteklenen "Ortadoğu'da Sürdürülebilir Soğutmanın Yaygınlaştırılması Projesi (COOL UP Scaling Up Sustainable Cooling in the Middle East)" 2020 yılının Aralık ayında Alman Çevre, Doğa Koruma ve Nükleer Güvenlik Bakanlığı tarafından onaylanarak, 2021 yılının Nisan ayı itibariyle resmi olarak başlayan ve soğutma talebinin azaltılması ve Kigali Değişikliği'nin uygulanması kapsamında hızlanan teknolojik değişiklikleri destekleyerek, konut ve ticari binalarda soğutma ve iklimlendirme sektörüne odaklanan bütünsel bir yaklaşımla sürdürülebilir soğutma konusunu ele alan söz konusu projeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. Projenin önemli bileşenlerinden birisi olan Ulusal Soğutma Eylem Planı (NCAP) çalışmalarına devam edilmektedir.

Kigali Uygulama Planı (KIP) projesi

Proje kapsamında taraf olduğumuz Kigali Değişikliğinden gelen yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi amacıyla azaltım takviminin uygulaması çalışmalarına başlanmıştır. Söz konusu projenin uygulanması kapsamında uluslararası toplantılara katılım sağlanmaktadır.

Sera Gazı Emisyonlarının İzleme, Raporlama ve Doğrulama (İRD) Kapasite Geliştirme Projesi

Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik Ek-1 listesinde sıralanan faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması iş ve işlemlerinin yürütülmesi için "Sera Gazı Emisyonlarının İzleme, Raporlama ve Doğrulama (İRD) Kapasite Geliştirme Projesi" başarıyla 8 yıldır yürütülmektedir.

Batı Balkanlar'da ve Türkiye'de Düşük Emisyonlara ve İklim Dirençli Ekonomiye Geçiş (Transition towards the Low Emissions and Climate-Resilient Economy in the Western Balkans and Türkiye, TRATOLOW) Projesi

Proje kapsamında yerel/kentsel uyum ve dayanıklılık üzerine bölgesel çalıştay 22-23 Şubat 2023 tarihlerinde, enerji modelleme araçları üzerine bölgesel eğitimi 01-03 Mart 2023 tarihlerinde, 55'e

uyum paketi çalıştayı 06 Mart 2023, bir "geçiş senaryosunun" geliştirilmesine odaklanan bölgesel çalıştay 22-23 Mart 2023 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

İklim Değişikliği Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi (IPA II)

Türkiye’de İklim Değişikliği Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi (IPA II) kapsamında yerel paydaşlara iklim değişikliğine uyum çalışmaları için 6,8 milyon Avro hibe desteği sağlanacak olup destek almaya hak kazanan projeler belirlenmek üzeredir.

Proje kapsamında 4 pilot il (Konya, Sakarya, Muğla, Samsun) için yerel iklim değişikliği eylem planları tamamlanmak üzeredir. Bu çalışmalar kapsamında her bir pilot ilde istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Ulusal İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planının güncellenmesi tamamlanmak üzeredir. Bu çalışmalar kapsamında sektörler özelinde ilgili paydaşlarla istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Türkiye’de Yerel İklim Eylemi İçin Avrupa Birliği Ortaklığı Projesi (IPA III) başlatılmıştır.

2.1.3. Mevzuat Çalışmaları

- 5 Mayıs 2023 tarihinde Florlu Sera Gazlarının Yönetimi Hakkında Genelge yürürlüğe girmiştir.
- 28 Kasım - 2 Aralık 2022 tarihleri arasında kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla Antalya’da İklim Kanunu Çalıştayı gerçekleştirilmiş ve konuya ilişkin tüm tarafların görüşleri alınarak Taslak İklim Kanunu’na son şekli verilmiştir. BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına (SKA) ve AB Yeşil Mutabakatı’na uyumunu artıracak bir yasal çerçevenin hayata geçirilmesi amacıyla Taslak İklim Kanununun hazırlanmasına yönelik, Başkanlığımız bünyesinde yürütülen İklim Kanunu taslağı çalışmaları nihai hale getirilmiş olup Meclis’imizin çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla TBMM’ye sunulmuştur.
- İklim Değişikliği Başkanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği Taslağı yayınlanması için Cumhurbaşkanlığı’na gönderilmiştir.
- İklim Değişikliği Başkanlığı Yetki Devri ve İmza Yetkileri Yönergesi yürürlüğe girmiştir.
- “İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge”, 24 Ocak 2023 tarihinde Koordinasyon Kurulu üyesi kurum ve kuruluşlara iletilmiştir.
- İl sınırları içerisinde uygulanacak iklim değişikliğine uyum ve sera gazı emisyonlarının azaltımı faaliyetlerine yönelik YİDEP’lerin hazırlanması, karara bağlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin genel ilkeler, görev, yetki ve yükümlülükler ile bunlara bağlı iş ve işlemleri kapsayacak Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarının (YİDEP) Hazırlanmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı çalışmaları devam etmektedir. Taslak İklim Kanunu yasalastıktan sonra Yönetmeliğin de yayımlanması öngörülmektedir.

2.2. 2022 Yılı Temmuz-Aralık Dönemi Beklentiler

2.2.1. Faaliyetler

- İklim Değişikliği Eylem Planı'nın (2023-2030) çalışmaları tamamlanacaktır.
- Uzun Dönemli İklim Değişikliği Stratejisi çalışmaları tamamlanacaktır.
- Eylül ayında Ozon Günü merasimi tertip edilecektir.
- Aralık ayında sektör temsilcilerinin ve ilgili dernek, kurum ve kuruluşların katılımıyla Ozon Paneli tertip edilecektir.
- Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması konusunda tesis ziyaretleri gerçekleştirilecektir.
- "Sera Gazı Emisyonlarının İzleme, Raporlama ve Doğrulama (İRD) Kapasite Geliştirme Projesi"nin 9. Fazı lansmanı yapılacaktır.
- Bakanlığımız ve ilgili kamu kurumlarına yönelik Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması konusunda sektörel eğitimler gerçekleştirilecektir.
- Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubu, Emisyon Ticaret Sistemi ve Denkleştirme Faaliyetleri Alt Çalışma Grubu toplantısı 26 Temmuz 2023 tarihinde paydaşlarla bir araya gelmeye devam ederek sürecin en verimli şekilde yürütülmesi sağlanacaktır.
- 26-28 Temmuz 2023 tarihlerinde Hindistan'da (Chennai) gerçekleştirilecek olan G20 Çevre ve İklim Sürdürülebilirliği Çalışma Grubu 4. Toplantısı ve Bakanlar Toplantısına katılım sağlanacaktır.
- 9-10 Eylül 2023 tarihlerinde Hindistan'da (Yeni Delhi) gerçekleştirilecek olan G20 Liderler Zirvesine katılım sağlanacaktır.
- 30 Kasım-12 Aralık 2023 tarihlerinde Birleşik Arap Emirlikleri'nde (Dubai) gerçekleştirilecek olan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) 28. Taraflar Konferansı'na (COP 28) katılım sağlanacaktır.
- Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) 60. oturum ev sahipliği başvurumuz kabul edildiği takdirde 60. oturum kasım ayında ülkemizde (Antalya) gerçekleştirilecektir.
- İklim Elçileri Harekâtı kapsamında; Türkiye' de gençlerin İklim Değişikliği Algısı Raporu hazırlanması, İklim Elçileri Seçim Buluşması ve COP28 Hazırlık Toplantısı yapılması (İklim Elçilerini 2023-2024 döneminde temsil edecek Koordinatör ve Koordinatör yardımcısını belirlemek ve yeni dönem yürütme kurulunu oluşturmak, COP28' de İklim Elçilerini temsil eden ortak doküman hazırlamak üzere), YÖK ile protokol yapılarak İklim Değişikliği Kulüplerinin kurulmasına katkı sağlanması, Gençlere iklim temalı eğitimlerin ve İklim Değişikliği Festivalinin (İklimfest) düzenlenmesi planlanmaktadır.

2.2.2. Projeler

- Ulusal Katkı Beyanının güncellenmesi kapsamında emisyon projeksiyonu yapılması için İklim Değişikliği Başkanlığına sera gazı emisyonlarının modellenmesi için model altyapısı kurulması, modelin çalıştırılması ve geliştirilmesi ve İklim Değişikliği Başkanlığı ilgili personelinin bu doğrultuda kapasitesinin artırılması amacıyla 2024 yılı yatırım programına proje önerilmesi planlanmaktadır.
- İklim Değişikliği Eylem Planları, Ulusal Katkı Beyanı ve Uzun Dönemli Stratejilerin izlenmesi amacıyla Uluslararası İklim İnisyatifi (IKI) Programına proje teklifi hazırlanmış ve teklifin detaylandırılması üzerine çalışmalar yapılması planlanmaktadır.
- Cool-up projesi kapsamında çalışmalara devam edilecektir.
- Kigali Uygulama Planı (KIP) Projesi kapsamında çalışmalara devam edilecektir.
- “Sera Gazı Emisyonlarının İzleme, Raporlama ve Doğrulama (İRD) Kapasite Geliştirme Projesi” kapsamında çalışmalara devam edilecektir.
- Piyasa Uygulama Ortaklığına (PMI) yapılan başvuru Dünya Bankası tarafından kabul edilmiştir. PMI programına ilişkin 4.95 milyon dolarlık hibe anlaşması imzalanma süreci devam etmektedir. Karbon fiyatlandırma politikaları kalkınma, ekonomik büyüme, ticaret, enerji arzı güvenliği gibi pek çok konu ile ilişkili olduğu için yine bu proje altında ekonomik analiz, modelleme ve etki değerlendirmesi gibi çalışmalar gerçekleştirilecektir.
- Ulusal Karbon Kredilendirme Programı’nın geliştirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.
- Türkiye ve AB arasında kurulan Yüksek Düzeyli İklim Diyalogu kapsamında ETS konusunda eğitim, çalıştay gibi kapasite geliştirme 12-19 Eylül 2023 tarihlerinde AB ETS’ye yönelik paydaş kurumların temsilcilerinin de katılımıyla fiziksel eğitimler gerçekleştirilecektir.
- İklim Eylemi için Avrupa Birliği (AB) Desteği kapsamında "Batı Balkanlar'da ve Türkiye'de Düşük Emisyonlara ve İklim Dirençli Ekonomiye Geçiş (Transition towards the Low Emissions and Climate-Resilient Economy in the Western Balkans and Türkiye, TRATOLOW) Projesi kapsamında sektörel eğitimler ve çalıştaylar yapılarak faydalanıcı ülke temsilcilerinin katılımı sağlanacaktır. Bakanlar Toplantısı 23-25 Ekim 2023, AB ETS & SKDM Çalıştayı Ağustos/Eylül 2023 tarihlerinde yapılması planlanmaktadır.
- “Türkiye’nin İklim Değişikliği Dokuzuncu Ulusal Bildirimi ve Birinci ve İkinci İki Yıllık Şeffaflık Raporu”nun Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryasına (BMİDÇS) sunulması amacıyla, Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından desteklenmesi ve Başkanlığımızca yürütülmesi planlanan projenin hazırlıkları tamamlanacaktır.
- Avrupa Birliğine Katılım Öncesi Mali Yardım Programı-3 (IPA-3) kapsamında hazırlıkları yürütülen “İklim Değişikliği Konusunda Küresel Çabaların Desteklenmesi İçin Ulusal Durum Değerlendirmesi Sisteminin Geliştirilmesi Projesine” ilişkin hazırlıklar tamamlanarak ihale aşamasına geçilecektir.

- Türkiye’de İklim Değişikliği Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında Ulusal İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı 2023 yılsonuna kadar güncellenmiş olacaktır.
- 4 pilot büyükşehir belediyesinin (Konya, Muğla, Sakarya, Samsun) Yerel İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planları (YUSEP) tamamlanacaktır.
- İklim Değişikliği Platformu'nun tanıtımının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Türkiye’de Yerel İklim Eylemi İçin Avrupa Birliği Ortaklığı Projesinin (IPA III) açılışı yapılacaktır.

2.2.3. Mevzuat Çalışmaları

- Avrupa Birliğinin 517/2014 sayılı taslak florlu gaz yönetmeliği referans alınmak suretiyle Florlu Sera Gazlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında boşluk analizi gerçekleştirilecektir.
- Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması konusunda Avrupa Birliği mevzuatı dayalı Grandfathering yöntemine yönelik teknik karşılaştırma çalışması yapılarak; Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ve ilgili tebliğlerde revizyon yapılması planlanmaktadır.
- Başkanlığımız teşkilatlanması için gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.
- İklim Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte Kanuna bağlı olarak çıkarılması planlanan diğer mevzuat çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- İklim değişikliği ile mücadelede azaltım ve uyum hedeflerinin belirlenmesi, kurumlar arası görev ve sorumlulukların tanımlanması amacıyla çerçeve bir iklim kanunu taslağı oluşturulmuştur. Söz konusu taslakta Emisyon Ticaret Sistemi’nin kurulmasına yönelik genel çerçevenin belirlenmesi amaçlanmaktadır. İklim Kanununun yasalaşması durumunda Emisyon Ticareti Sistemi Yönetmeliği ve Denkleştirme Yönetmeliği alt mevzuat çalışmaları planlanmaktadır.
- Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarının (YİDEP) Hazırlanmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı çalışmaları devam edecektir.
- Üniversitelerde İklim Değişikliği çalışmalarını desteklemek ve gençleri iklim değişikliği hakkında projeler yapmaya teşvik etmek amacıyla YÖK ile Başkanlığımız arasında protokol imzalanacaktır.

3.2. Program Sınıflandırmasına Göre Bütçe Giderlerinin Gelişimi

PROGRAM SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE GİDERLERİNİN GELİŞİMİ

BAŞKANLIK HİZMET BİRİMLERİ	2022 GERÇEKL EŞME TOPLAMI	2023 BAŞLAN GIÇ ÖDENEĞ İ	OCAK GERÇEKLEŞM E		ŞUBAT GERÇEKLEŞME		MART GERÇEKLEŞME		NİSAN GERÇEKLEŞME		MAYIS GERÇEKLEŞME		HAZİRAN GERÇEKLEŞME		OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		ARTI Ş ORA NI * (%)	OCAK- HAZİRAN GERÇEK. ORANI (%)		2022 YILSONU GERÇEKL EŞME TAHMİNİ
			2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023				
SÜRDÜRÜLE BİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	23.345.326	154.182.00 0	0	3.413.88 2	743.062	3.155.048	1.500.828	4.721.00 8	1.636. 431	4.677.644	1.315. 532	3.969.015	2.936. 768	4.284.569	8.132. 622	24.221.16 6	0,00	0,00	13,02	47.897.000
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	23.345.326	154.182.00 0	0	3.413.88 2	743.062	3.155.048	1.500.828	4.721.00 8	1.636. 431	4.677.644	1.315. 532	3.969.015	2.936. 768	4.284.569	8.132. 622	24.221.16 6	0,00	0,00	13,02	47.897.000
PROGRAML AR TOPLAMI	23.345.326	154.182.00 0	0	3.413.88 2	743.062	3.155.048	1.500.828	4.721.00 8	1.636. 431	4.677.644	1.315. 532	3.969.015	2.936. 768	4.284.569	8.132. 622	24.221.16 6	0,00	0,00	13,02	47.897.000